

Respect pentru oameni și cărți

RODICA OJOG- BRAȘOVĂNEANU

Spionaj la mănăstire

Ediția a III-a

Rodica Ojog-Brășovăneanu este un nume cunoscut în lumea literaturii române. În anii '90, a devenit una din cele mai apreciate autori de literatură deosebită. Cu "Spionaj la mănăstire", în lanțul de cărți deosebite care încearcă să înțeleagă lumenul înțeleptului înzestrat, planând astfel să devină un nou clasic al literaturii române. Această carte este o continuare a "Călătoriei în lumea deosebită" și "Povestirilor deosebită".

"Spionaj la mănăstire" este o poveste care se desfășoară într-o lume deosebită, unde există magie și realitate. Într-o mănăstire din Carpații Meridionali, unde călugări și monaci trăiesc într-un cătun ascuns, se desfășoară o poveste de dragoste și de secrete. În mijlocul naturii, unde sunetul apelor râului se înțelege chiar și în noapte, unde lumina lunii se reflectă pe apă, unde zării și stelute se joacă în cer, se desfășoară o poveste care va urmări destinul unei femei și a unui bărbat care sunt legați de către o comunitate de călugări și monaci care trăiesc într-o lume aparte.

NEMIRA

Cuprins

1. „Cască ochii, Dobrescule!“	5
2. Mărturisiri postume	27
3. Oaspeții arhondaricului.....	34
4. Reconstituirea.....	43
5. Jeni Cociașu intră în scenă	50
6. Jeni Cociașu e suspectă!	68
7. În plină beznă	88
8. „În noaptea asta va muri cineva“	105
9. Un martor incomod.....	116
10. Omul de la aeroport	126
11. Omul cu sprâncene groase.....	143
12. Locotenentul Dobrescu nu mai înțelege nimic	164
13. Fetița cu chibrituri	173
14. Nedumeririle locotenentului Dobrescu	184
15. Minerva Tutovan nu folosește revolver...	191
16. Din nou Dobrescu rămâne cu gura căscată.....	218

1

„CASCĂ OCHII, DOBRESCULE!“

Profesorul Lucaci își potrivi perna sub cap. Brațul ostenit căuta colțurile cu urechi apretate din pânză albă, festonată. Gâfâind ușor, rămase cu ochii ațintiți în întunericul înalt, plin de stele. Stele multe, lucioase, ghirlande de beteală cum se văd doar la munte. În fundal, peste zidul alb se profila clopotnița mănăstirii decupate parcă din carton. O adiere usoară înfoia delicat pliurile perdelelor de tifon. Pe icoanele de la căpătâi, luminile nopții agățau reflexe dulci, tremurânde, însuflețind surâsuri sfinte.

Mișcarea usoară din cerdac îi atrase atenția. O umbră mânăgâia pereții, strecându-se cu pași moi, de felină. Zâmbi: „Dau tărcoale fetei...“ și instinctiv își îndreptă ochii spre camera din dreapta. Îi plăcea să-o urmărească așa, din întuneric, descifrând zgomotele intime greu de camuflat în odăițele înguste cu pereți subțiri. Pieptănul lăsat pe placă de sticlă, scrâșnetul periuței pe dinții albi, frumoși, cu margini albăstrui, papucii mici aruncați pe dușumeaua goală, nu deodată, ci pe rând, răsfoitul

nervos al cărții („fata asta nu știe niciodată unde a rămas“), apoi, nu prea Tânziu, același roman „de dragoste și bineînțeles siropos“ căzând singur din mâna adormită.

Mișcarea se repetă. Văzu din nou umbra subțire ori poate alta, alunecând pe cerdac, nefiresc de iute, ca o părere. Profesorul își trase pătura până la bărbie, încercând să ghicească care dintre oaspeții arhondaricului pândeau ușa fetei.

Nu putea fi paraliticul, bărbatul acela chipeș, țintuit nemernic de viață într-un scaun cu rotile. Boala – era sigur – îl înrăise. Îi plăcea să spună lucruri dezagreabile, surprinzător de inteligente. Hm, da... da... cu adevărat inteligente. Mai degrabă farmacistul. Stă tot timpul la pândă... Cu ochii, cu simțurile, cu trupul subțire. Ce pui de lele... Pe vremuri avusese un colaborator care-i semăna. Prin '35? '36? Câți ani trecuseră de-atunci?... Poate pictorul excentric și aiurit, dar nu atât cât încerca să pară... Până și nepricopsitul acela de Dabu, omul din spatele căruciorului. Ce privire ascuțită! De geambaș... Da, un geambaș cum văzuse odată, în copilărie, la un bâlci lângă Vaslui. Mâna niște telegari albi... Dabu ăsta e din aceeași familie. Minte... Hm, minciuni de vacanță. Vacanță... Câte-i mai rămâneau? Una? două?... până la vacanța cea mare... definitivă...

Atipise. Noaptea pătrunde prin perdelele ușoare, mireasmă iute de iarba Tânără, de romaniță, de ziduri reci cu povești multe și vechi. Povești cu caftane și conduri, cu cosițe blonde și mătăsoase scăpând de sub mantii romantice...

Tresări. O siluetă, umbră fără consistență, se opri în dreptul ușii. Pătrunse în odaie odată cu vântul, odată cu noaptea. Ezita... Parcă ar căuta... Ce caută? Acolo, pe masă...

Lucaci deschise ochii mari. Văzu mâna întinsă, degetele încleștate cercetându-i buzunarele hainelor de pe spătarul scaunului. Nu, nu căuta bani... Agenda!

Încercă să strige. Emoția, spaima, mahmureala somnului îl sugrumau. Deschise gura, dar nu reuși să articuleze niciun sunet...

Umbra dispăruse...

Abia atunci își reveni. „Agenda!... agenda!”

Sări din pat, și cu mișcări neîndemânatice de om bătrân, îmbrăcă halatul. Ieși afară izbit de aerul puternic, amețitor. Coborî împleticit treptele cerdacului. Jos, în pivniță, se vedea lumină. Inima! Cât de tare îl dorea inima! Se lipi de ușa întredeschisă. Pe un butoi vechi, cu doage ruginite, strălucea ochiul unei lanterne. Aceeași siluetă răsfoia încet paginile agendei. Cu cealaltă mâna regla aparatul de fotografiat. Asta era... Tipă tare să-i trezească pe ceilalți, să-i alarmeze. Scâncetul jalnic nu trezi pe nimeni. Doar umbra se întoarse. Abandonă aparatul apucând ranga rezemată de butoi. Se apropiă amintătoare. Lucaci începu să alerge. Avea să-l omoare. Știa bine. Vasăzică asta era ultima... ultima vacanță.

Auzea distinct, din ce în ce mai aproape, pașii celuilalt. Elastici, ritmici. Unde să se ascundă? Până la cerdac era mult. Erau trepte. Alte trepte. Și nu putea să strige. Ajunse în curte. Făcu câțiva pași către tufișurile însirate de-a lungul gardului, apoi se răzgândi. Prea departe. Distinse umbra mare, nefiresc de mare, a unui camion. Coti brusc. Cu eforturi desperate se cățără, rostogolindu-se sub prelată. Urechile-i vâjâiau. Nu putea să audă pașii celuilalt. Poate nu-l va găsi... Poate nu asta era ultima vacanță...

O știi sigur doar când simți lovitura puternică în tâmplă. O durere covârșitoare, roșie, vâscoasă...

Umbra urcă treptele cerdacului și dispără între zidurile vechi.

Mănăstirea, siluetă umedă, înfricoșătoare, se înălță singură în noapte. Turnurile subțiri, ascuțite, ridicau brațe descarnate, invocând parcă mânia cerului. Apoi,

după un timp, urgia se dezlănțui. Un bubuit prelung, depărtat, amenințător ca o prevestire...

Respect pentru oameni și cărți
Pe cerul de întuneric cineva începu să se joace desenând cu degetul grafice de foc...

Simți roua dimineții udându-i picioarele prin sandalele încălțate fără ciorapi. Privi ferestrele arhondaricului întunecate, oarbe. Luă salopeta aruncată în ajun peste oblonul camionului și urcă la volan.

Pe parbriz, actrițe în rochii de seară sau costume de baie decupate din reviste zâmbeau colorat. O mai multă de plus, aducătoare de noroc, tresărea la zbului mașinii.

Omul conducea atent, cu gura strânsă. Era singur pe șosea. Își privi ceasul. Patru și jumătate dimineață. Văzu semnul, dar nu-l luă în seamă... Fluierul țâșni din spate, strident, stăruitor. Acceleră. După câțiva kilometri scrâșni din dinți, scuipând gros maimuța cu ochi de sticlă.

Un IMS prăfuit bara șoseaua. Frână scotându-și legitimația. Ochii subofițerului alunecară pe trupul șoferului, pe mâneca gri a salopetei de doc. Sânge! Sânge se scurgea în picături întunecate și printre obloanele camionului.

Făcu un gest scurt, săltând prelata. Cadavrul ghemuit pe grămada de saci avea ochii deschiși.

La șase dimineață, o trezi țipătul lui Keops, papagalul cu creastă princiară:

- a plus b la pătrat egal cu a pătrat minus doi ab...

Nu izbutise încă să-i bage în cap sfârșitul formulei, dar maiorul de Securitate Minerva Tutovan – celibatară convinsă – nu dispera. Îi dădu de mâncare, atentă la amestec și dozaj. Nu era o treabă simplă să-l convingi după aceea să înghită laxative.

Își începu programul matinal umplând ca de obicei tabla neagră din fundul odăii cu simboluri sofisticate de

algebră și trigonometrie. „Dezmorțesc mintea, băiete, și generează o excelentă stare de spirit pentru tot restul zilei“, obișnuia să-l asigure pe Tânărul său colaborator Dobrescu. Locotenentul avea însă unele îndoieri...

În dimineața aceea de vară, strălucitoare, cu arome vagi, citadine, maiorul Minerva Tutovan se simtea iritată. Îl trase de coadă pe Spiridon, canișul cenușiu, verificându-i reflexele, și, satisfăcută de rezultat, intră în baie. După dușul scoțian *rather stiff* ieși vânătă, dar cu un sentiment cert de triumf. Ochii rotunzi, două călimări negre, străluceau luminând obrazul colțuros, lipsit de feminitate.

În așteptarea locotenentului Dobrescu, convocat pentru ora opt, se hotărî să înlătărească garnitura robinetului, nu din spirit de economie – Doamne ferește! –, ci pentru că ținea foarte mult să dea întrebuițare iodului și pansamentelor din baie...

Nimeni n-ar putea afirma că Minerva Tutovan avea cultul banilor. În ziua salariului, își umplea buzunarele cu dulciuri și ronțăind tot drumul bătea magazinele pentru satisfacerea unor necesități „immediate“. Locotenentul Dobrescu, antrenat într-o astfel de cursă, rămăsese stupefiat văzând-o achiziționând un acvariu uriaș, „o ocazie extraordinară, înțelegi!“, în care acum își păstra ciorapii și mâncarea lui Keops. Deunăzi, obținuse „la un preț absolut derizoriu“ o trusă completă de ceasornicărie, bifase în *România liberă* un anunț pri-vitor la o colecție de pipe după care îi sticleau ochii: „Simt că n-am să am liniște dacă nu pun mâna pe ele. Îți dai seama? Pipe din spumă de mare și pământ ars...“ Evident, Minerva nu fuma.

Sugându-și degetul strivit își aminti brusc că uitase să-și ridice solda. Ieri, întorcându-se de la minister, abia încropise șaizeci și cinci de bani pentru autobuz investigând căptușeala jachetei, iar în Cișmigiu suspinase

literalmente de poftă în fața chioșcului cu bulgări de zahăr vanilat învârtiți pe băț.

Respect pentru oamenii și cărți
Cineva sună. Traversă tiptil vestibulul strâmt și deschise brusc.

Neavertizat, locotenentul Dobrescu – sprijinit cu tot trupul de ușă – dădu buzna înăuntru gata să cadă.

- Ce-i intrarea asta de operetă, Dobrescule?!
- Iertați-mă, tovarășe maior. N-am auzit când ați deschis...

- De când te cunosc, nu fac decât să iert. Și tot degeaba... Mă rog, ia loc.

Privind în jur, locotenentul bănuia că e vorba despre o figură de stil. Scaunele erau ocupate cu maldăre de reviste, gazete, cărți.

- Nu-mi sta în cap, băieți!

Băgă reșoul electric în priză și puse la încălzit un ibric cu apă.

- Bei o cafea?
- Nu vă deranjați...
- Lasă farafastăcurile! Bei sau nu?
- Beau, riscă locotenentul care n-ar fi pariat că bicarbonatul în cafea îi priește. Minerva păstra zahărul într-o cutie albastră geamănă...

- A! Scuză-mă, te rog. Am uitat să-ți mulțumesc.

- Pentru ce?

- Auzi vorbă... Pentru că ai avut amabilitatea ca în lipsa mea să treci zilnic pe-aici. Sper că i-ai dat lui Keops semințele în doza recomandată.

- Bineînțeles.

- Bravo! Ești un băiat de treabă. Și lui Spiridon?

- I-am luat rasol de la măcelărie.

- În fiecare zi?

- În fiecare zi.

Minerva îl sfredeli cu privirea, apoi izbucni:

- Se cutremură carnea pe mine când te aud! Minți, Dobrescu Vasile! N-ai călcăt o singură dată pragul acestei

case! Bietul Spiridon! Bietul Keops! Cum ai putut să-i lași cinci zile fără hrană?! Numai măgarul de Diaconescu din a IX-a B a fost în stare să prindă muște și să le țină nemâncate într-o sticlă...¹ Se trase doi pași înapoi măsurându-l furioasă: Pe mine vrei să mă duci!? Sunt cel puțin șaptesprezece amănunte care demonstrează că, în loc să faci ceea ce te-am rugat – *nota bene*, rugat, puteai foarte bine să-mi spui că nu ai timp sau că nu vrei –, ai umblat brambura prin munți!

Dobrescu făcu ochii mari: „Cum naiba s-o fi prins?!“

– L-am găsit pe Keops explorând lustra. O singură dată în viață a riscat asemenea exhibiție: când a năvălit pisica lui madam Stamate. Asta înseamnă că, mulțumită ție, Spiridon a revenit la instinctele primare. Robinetul din baie curgea. Eu l-am uitat deschis. O treabă pe care tu n-ai fi omis-o niciodată, cât ești de tipicar. Ca și ceasul rămas neîntors, ca și ușa încuiată numai o dată. În afara de asta, dragă Dobrescu, ai un tic nervos: te speli atât de des pe mâini, încât uneori și se cojește pielea. Ti-ar fi fost peste putere să umbli cu „rasoulul“ lui Spiridon fără să te speli după aceea. Or, săpunul e intact. Așa cum l-am cumpărat. Ca să ajungi la semințele lui Keops trebuia să te strecorezi printre peretele vestibulului și dulapul de cărți. Spațiul fiind îngust, este imposibil să nu atingi zidul. Si nu l-ai atins. Dâra – acolo unde varul s-a șters – îmi aparține.

¹ Cu ani în urmă, Minerva Tutovan predă matematicile într-un liceu din București. Era poreclită Samurail și faima exigenței sale depășise de mult hotarele Capitalei. Elevi din Baia Mare și Suceava povestesc și azi întâmplări nemaipomenite, înfricoșându-i pe bobocii slabii de înger. Dobrescu îi fusese elev și n-avea să uite multă vreme că la examenul de corigență, după ce cu chiu, cu vai rezolvase problema, Minerva îi adresase douăsprezece întrebări suplimentare „pentru bun-simț trigonometric“... Isprăvind Facultatea de Drept locotenentul avu surpriza să-și reîntâlnească fosta profesoră în ipostaza de maior de Securitate.

Tu ar fi trebuit să lași o urmă cu cel puțin două palme mai sus... În ultimele cinci zile, a plouat în întreaga țară cu excepția masivului Bucegi. S-a scris în toate ziarele, s-a anunțat la toate buletinele meteorologice. Poți să-mi povestești și mie unde te-ai bronzat? Vrei poate să-ți spun și cum arăta diva care te însوtea? Pentru că n-ai fost singur. Numai o femeie te putea convinge să bați coclaurile și grohotișurile. Ești un comod! Nu ai asemenea inițiative. Îți spun, Dobrescule: gen sportiv, înaltă cât Everestul și o cheamă Yvonne.

Locotenentul simți nevoia să se așeze: „M-a turnat cineva, e clar!”

– Când la un metru optzeci și doi înălțime, atât cât ai tu, îți înalți tocurile și-ți pui talonete, înseamnă că vrei să-ți ajungi dulcinea din urmă... Că o cheamă Yvonne nu-i greu de ghicit. Ai venit cu un ziar a cărui manșetă e plină de inițiale gingaș împreunate. Îți recunosc majusculele Y + V. Cauți, bănuiesc, o monogramă pentru asternutul de nuntă. Yvonne și Vasilică! Sună frumos... De ce tocmai Yvonne? Zi-mi alt nume de femeie care începe cu Y!

Locotenentul lăsă ochii în jos, oftând spăsit:

– Aveți dreptate.

Minerva traversă încăperea pufnind:

– În sfârșit, despre isprava asta mai discutăm noi... Uite, pentru ce mi-am permis să te deranjez. Ai să pleci în locul meu la Mănăstirea Domniței.

– La mănăstire?

– Imaginează-ți! Treizeci de kilometri depărtare de Râmnicu-Vâlcea. Dealuri, pădure, frunze fosnind, pârâias și poienițe. O să-ți placă! În orice caz, se înscrie în sfera ultimelor tale preferințe...

Locotenentul încercă să descifreze satisfacția pe chipul Minervei. Nu se omora după natură. „Sunt o citadină înrăită, îi mărturisise cândva. Dacă nu simt asfaltul sub tălpi și n-aud tramvaie, devin melancolică. Un troleibuz

Respect pentru bătrânețea căinilor

– Ce am de făcut?

– Să stai cu degetul în gură. La mănăstire își petrece concediul doctorul Lucaci. Lucrează la un soi de anestezic cu proprietăți excepționale. În varianta finală va constitui o adevărată revelație pentru medicină din punctul de vedere al administrării și eficacității, fiind totodată complet lipsit de nocivitate pentru organism. Aici e chestia mare!

– Nu văd de ce a trezit interesul nostru.

– Ai răbdare! În funcție de doză, anestezicul poate deveni un halucinogen extrem de periculos. Adevărul este că însuși Lucaci a rămas consternat când a înțeles ce drăcie a născocit. Substanța acționează asupra centrilor nervoși. De pildă, administrat în doza „N“ unui individ, acesta pur și simplu nu mai reacționează un anumit număr de ore. Cade într-o stare de euforie, voință și capacitatea de discernământ îi sunt complet paralizate. Omul râde, e fericit, nu-și dă seama ce se petrece, poți face ce vrei cu el, fără să opună cea mai mică rezistență. Lucaci nu sesizează aspectul militar al chestiunii, dar el e acut îngrijorător. Este suficient să introduci o pilulă din halucinogenul respectiv într-un rezervor de apă ori într-un cazan de mâncare pentru ca un întreg oraș sau o unitate militară să-ți ciugulească din palmă fără să fie tras un singur foc de armă. Ajuns deci în mâini criminale, anestezicul poate declanșa o catastrofă. Iată de ce ne interesează securitatea lui Lucaci și a descoperirii sale. După o săptămână petrecută la mănăstirea Domniței, aş afirma că nimeni nu pare preoccupat de eforturile doctorului, deși e încunjurat de o faună care nu-mi place. În concluzie, continuăm supravegherea pentru orice eventualitate. Eu nu mă mai pot ocupa de treaba asta. Am discutat cu colonelul Ionaș. E de

acord să pleci tu. Îl privi amenințător: Vezi, poate i se întâmplă ceva...

Respect pentru oameni și cărti

O înterupse tărâitul slab al telefonului.

- Răspunde!

După câteva secunde, Dobrescu îi întinse receptorul:

- E pentru dumneavoastră.

Minerva ascultă cu fața încruntată, apoi înterupse con vorbirea apăsând pe furcă. Oftă:

- Prea târziu.

- Ce s-a întâmplat?

- Profesorul Lucaci a fost asasinat. Bietul om! Era un mare savant.

Primele lucruri pe care le văzu intrând în birou fură o ceașcă uriașă de cafea și sticla cu suc de roșii. Minerva aprecie cu un zâmbet delicatețea colonelului Ionaș.

- Ai avut ghinion!

Nu răspunse. Își duse ceașca la gură ținând-o strâns cu amândouă mâinile ca un copil. Gestul îi era familiar colonelului.

„De-ar fi oleacă mai frumoasă...“ Se corectă repede:
„Nu, n-ar mai fi ea...“

De altfel, după ce o cunoșteai era imposibil să te mai gândești că nu e cârnă și că trupul slăbă nog cu membre lungi sugerează un cuier sau poate un cocostârc. O urătenie dezarmantă, căci Minerva și-o plimba cu dezinvoltură ca pe un standard, părând în general că se simte foarte bine, că își ignoră cu desăvârsire aspectul fizic.

- Te-ai întrebat desigur de ce asasinarea profesorului Lucaci a coincis cu plecarea dumitale de la mănăstire.

- Da. Sunt convinsă că nu există nicio legătură. O coincidență nefericită și atât. Nici măcar Lucaci nu-mi cunoștea adeverata identitate. Bănuia în urma discuției cu dumneavoastră că este supravegheat, iar ideea în sine îl amuză. Nu-i acorda prea mare importanță. Considera

probabil că cîfrându-și manuscrisul a devenit invulnerabil. El și opera.

Respect pentru domeniul cărti

– Mă izbesc mereu, oftă Ionaș, de același fenomen: Cu cât cineva este mai dotat profesional, cu atât mai dezarmat rămâne în viața de fiecare zi. Ca și cum geniul canalizat într-o singură direcție ar epuiza toate resursele. Când l-am chemat pe Lucaci, s-a comportat ca un copil. I-am atras atenția să nu ia nimic la mănăstire. Nici măcar o însemnare. S-a strămbat la mine. Munca lui nu interesează pe nimeni, totul e codificat, adevărate hieroglife etc. Aspectul militar al problemei îl ignora deliberat: „Ce? Suntem în război?! Exagerați...“ De altfel, afirma că nu are propriu-zis intenția să lucreze. Îi rămăseseră de pus la punct câteva detalii... La mănăstire urma să reflecteze. Nimeni nu-i poate interzice să gândească... Nici n-a vrut să audă de un om de al nostru în preajma lui. „Guvernantele mă indispon.“

– Mda...

– Din nefericire însă lucrurile stau mai prost decât îți imaginezi. Am telefonat la institutul lui Lucaci.

– Și?

– Seiful e intact, dar gol.

Minerva îl privi lung:

– Asta înseamnă că...

– Înainte de a pleca la mănăstire, și-a scos lucrarea fără să anunțe pe nimeni. A lăsat înăuntru un bilet, avertizând că isprava îi aparține.

– Un fals?

Colonelul clătină din cap.

– Nu. E scris de Lucaci.

– De necrezut! Exclamă Minerva. De ce-a făcut-o?

– În bilet motivează că lucrarea nu era pusă la punct. Erori, imperfecțiuni, lipsuri, pe-aicea. N-a suflat o vorbă, fiindu-i teamă de opoziția direcțiunii și evident a noastră. Și, pentru ca dezastrul să fie complet, a scos și mostra. Un etui cu câteva pilule...